

РЕШЕНИЕ

№ 7228

гр. София, 01.03.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 12 състав, в публично заседание на 17.02.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Наталия Ангелова

при участието на секретаря Цонка Вретенарова, като разгледа дело номер **305** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство по делото е по реда на чл.145 и следващите от Административно-процесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл.87 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ).

Делото е образувано по жалба на А. А. А., ЛНЧ [ЕГН], [дата на раждане] в С., гражданин на С., непридружен непълнолетен, чрез адв. М. З., назначена с решение на Националното бюро за правна помощ, срещу Решение № 12 576 от 03.12.2024г. на Председателя на Държавна агенция за бежанците (ДАБ) при Министерски съвет на Република България, с което на чужденеца е отказан статут на бежанец и хуманитарен статут.

В жалбата са изложени основания за постановяване на решението в несъответствие с материалния закон и нарушение на процесуалните правила, неправилна преценка на и нарушение на принципа за висшия интерес на детето. Иска от съда да отмени решението, като същото се оспорва относно постановения отказ да се предостави статут на бежанец на основанията по чл.8 ЗУБ и да се предостави хуманитарен статут на основание чл.9 ЗУБ, в контекста на направените оспорвания с жалбата.

В съдебно заседание оспорващият се представлява от адв. З., която заяви, че не държи оспорващия да вземе лично участие в производството по делото и няма искания за неговото лично участие.

Поддържа жалбата, а по същество претендира и основателността ѝ по изложените в същата съображения, в това число не е обърнато внимание на сметите обяснения, при постановяване на решението не е обърнато внимание за положението в С., не е

направен цялостен анализ.

ОТВЕТНИКЪТ – председателят на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет чрез юрк. Г. оспорва жалбата като твърди, че решението е правилно и законосъобразно.

Съдът като обсъди доказателствата по делото, взе предвид доводите и възраженията на страните, като извърши дължимата служебна проверка на оспореното решение по реда на чл.168 АПК, от фактическа и правна страна прие за установено следното:

По допустимостта на жалбата:

Видно от обжалваното решение, същото е връчено на 18.12.2024г., като връчването е удостоверено с подписите на жалбоподателя, негов представляващ - адв. З., преводач и длъжностно лице. Изрично в решението е указан срокът за оспорване пред съда - 14-дневен от връчването на решението, предвиден по чл.87 ЗУБ. Жалбата до съда е с дата на пощенско клеймо на плик за изпращането й 28.12.2024г. и заведена на дата 06.01.2025г., следователно е подадена в срок и следва да бъде разгледана.

По фактите съдът приема следното:

Обжалваното по делото Решение №12576/03.12.2024г. на председателя на дАБ, е разгледана молба за международна закрила с вх. № ОК -13-1978/08.10.2024г. на РПЦ - С., подадена от А. А. А., ЛНЧ [ЕГН], [дата на раждане] в С., гражданин на С., етническа принадлежност арабин, религиозна принадлежност :мюсюлманин - сунит, неженен. Като личен документ е представил "преписка за актуалното състояние на гражданин, издадена на 30.09.2024г. - л. 41 от делото. Същият е определен като непридружен непълнолетен по смисъла на пар.1, т.4 ДР ЗУБ, а съгласно чл.25, ал.1 ЗУБ в хода на административното производство е представляван от адвокат, в съответствие с чл. 15, ал.6 от Закона за закрила на детето, е представен социален доклад (л. 40 от делото), в който са формирани изводи въз основа на изявленията на сирийския гражданин по време на проведеното на дата 31.10.2024г. лично интервю (л. 45 от делото) в присъствието на преводач и адвокат З.. Изнесеното в социалния доклад съответства на данните по делото - заявеното при регистрацията и на проведеното интервю.

А. А. А. според "преписка за актуалното състояние на гражданин", издадена от длъжностно лице в гр. Х. -А. А.", С., на дата 30.09.2024г.", е роден село Е., град А., на 03.01.2011г. Според изнесеното от него на интервюто, напуснал сирия преди около 20 дни (преди 31.10.2024г. - датата на интервюто), не е посещавал училище поради войната, от И. тръгнал в посока Турция и помощта на трафикант влезли нелегално, една седмица останал там, После влезли в България нелегално - с група от 25 души с трафикант с помощта на стълба прескочили оградата и вървели през гората, а когато стигнали до определена точка, дошли коли, взели ги, докарали ги в до С., а той сам дошъл до "кампа". Дошъл в България за да живее тук, в С. имало война, решение за напускане на С. взел той и неговото семейство - ако останел в С., ще стане годен и ще го вземат казармата. Баща му се казвал А. Р. на 42 г., който от 5 години е в А. и имал закрила за една година, не можел на този етап да направи събиране на семейството - докато не получи закрила за 3 години. На въпрос желае ли молбата да бъде разгледана при баща ти, в случай, че отговаряте на условията, е дал отрицателен

отговор. , искал да остане в България.

Не познава биологичната си майка, тъй като след раждането му го изоставил. Баща му има втора съпруга. Има 3 сестри и 2 братя. Имал братовчеди в [населено място]. Не знае между кого се води войната. Леля му по бащина линия е пострадала по време на войната, тогава бил малък. Не иска да бъде мобилизиран в армията.

Не знае адреса си, тъй като бил малък, но живял в [населено място], работел в малко ресторантче за фалафели предимно като чистач. Не е бил свидетел на военни действия, но е чувал как падали снаряди. Не знае кои са страните в конфликта в С., но едната страна е Б. А., не излизал от вкъщи, не е задържан, арестуван и съден, няма лично отправена към него заплаха, не е получавал покана от въоръжени фракции да се присъедини към тях, не е съден, не е бил жертва на насилие, физически или психически тормоз. Желает да получи закрила в България и след това да се събере със семейството си.

Според социалния доклад, правата на детето не са нарушени, не съществуват преки и непосредствени рискове за физическото, психическото, нравственото, интелектуалното и социалното развитие на детето.

По административната преписка е приложена справка за ситуацията в С. към 23.08.2024г. и към 27.08.2024г. коренно променена към датата на устните състезания по делото, поради което съдът е изискал актуална справка.

За да постанови отказ по молбата за международна закрила с оспореното Решение № 12576/03.12.2024г., административният орган е разгледал основанията по чл.8 и чл.9 ЗУБ за предоставяне на международна закрила, като е приел, че не е налице нито една от предвидените в тези разпоредби хипотези, подробно е обсъдена ситуацията в С. според данните по посочените справки, изготвени от дирекция "Международна дейност" към ДАБ.

Също е обсъдил и най-добрия интерес на детето, в която връзка се е позовал на критериите по пар.1, т.5 от ДР на ЗЗдетето, към които препраща пар.1, т.11 ЗУБ, както и на Глава V, параграфи 52-79 от Общ коментар №14 на Комитета по правата на детето върху Конвенцията на ООН за правата на детето относно най-добрия интерес: следва да се вземат възгледите на детето, идентичността на детето, запазване на семейната среда, и поддържането на взаимоотношенията, грижата за детето и неговата закрила и безопасност, наличието на уязвимо положение, правото на детето на здравеопазване, и правото на детето на образование. Органът се е позовал на параграфи 80-81 от същия коментар - основната оценка на най-добрите интереси на детето е "обща оценка на всички относими елементи на тези интереси, като тежестта на всеки от тях зависи от останалите." Въз основа на изложеното и съблюдавайки принципа, е направен извод, че за непридружения непълнолетен чужд гражданин не съществува риск за сигурността му на територията на С., при връщането му в страната на произход, той няма да бъде лишен от неговата идентичност и ще може да поддържа взаимоотношения с близките си роднини, които по думите му продължават да живеят в И..

Пред съда е приета актуална Справка вх. № ЦУ-0220/14.01.2025 г., изготвена от дирекция „Международна дейност“ на ДАБ-МС, относно актуалната обществено-политическа обстановка в С., след падането на режима на президента Б. А.. Видно от нея на 27 ноември 2024 г. ислямистката групировка "Х. Т. ал Ш." (Н. Т. al-S., HTS), чийто контрол преди това е ограничен до части от провинциите А. (Х.) и И., започва голяма офанзива в Северозападна С., в сътрудничество със съюзни

бунтовнически фракции. Първоначално бунтовниците превземат А. (Х.), втория по големина град в страната, на 5 декември пада [населено място], а два дни по-късно е превзет и третият по големина град в С., Х.. На 8 декември 2024 г. бунтовниците, водени от HTS, навлизат в Д., а същия ден президентът Б. А. напуска страната. Представители на бившия сирийски режим продължават да се помиряват и да уреждат статута си с временното правителство на страната. Военен персонал на бившия режим, лица, призовани за задължителна служба, се явяват в центрове за уреждане на статута в голяма численост в дните, откакто "Х. Т. ал Ш." обявява обща амнистия. На 21 декември 2024 г. Сирийският вестник Al W. съобщава, че най-малко 34 000 бивши членове на режима на А. са подали заявления за уреждане на статута си в централните в осем провинции, като най-малко 20 000 от тези кандидати произхождат от "крепостите" на бившия режим в провинциите Л. и Т.. В справката е посочено още, че към 29 декември 2024 г. 94 от общо 114-те подкрепяни от Върховния комисариат за бежанците на ООН (ВКБООН) обществени центрове в С. възобновяват своята дейност. От 27 ноември 2024 г. насам 58 500 души са се свързали с обществените центрове, за да се регистрират и да получат достъп до услугите за закрила. Според ВКБООН, в периода 8-29 декември 2024 г. 58 400 души са се завърнали в С. (основно от Л., Й. и Турция). От началото на 2024 г. (до 29 декември 2024 г.) приблизително 119 200 сирийски бежанци са се завърнали в страната, повечето от тях в Р. (25%), А. (Х.) (20%) и Д. (20%) . Видно от справката още в бюлетин на ВКБООН от 2 януари 2025 г. се посочва, че според оценки на Комисариата, от 8 декември 2024 г. насам 115 000 сирийци са се завърнали обратно в С.. Тези данни се основават на публични изявления за приемащите страни, контакти с имиграционните служби от вътрешността на С., както и на граничен мониторинг, извършван от ВКБООН и партньорски организации. По отношение на официалните изявления, на 30 декември 2024 г. Турция съобщава, че 35 114 сирийци са се завърнали доброволно от 8 декември 2024 г. насам. На 7 януари 2025 г. международните полети от летището в Д. са възобновени за първи път след падането на режима на Б. А., съобщава електронното издание на британския вестник Т. Г.. Възобновяването включва първия директен полет от катарската столица Доха от 13 години насам, който е посрещнат в празнична атмосфера в залата за пристигащи пътници. В началото на януари 2025 г. САЩ предоставя шестмесечно изключение от санкциите, т.нар. общ лиценз, за да позволи хуманитарна помощ след края на управлението на Б. А. в С.. Изключението, което ще бъде валидно до 7 юли 2025 г., позволява определени транзакции с държавни институции, включително болници, читалища и комунални услуги на федерално, регионално и местно ниво, както и със свързани с "Х. Т. ал Ш." (HTS) организации в цяла С.. Въпреки че санкции не са отменени, лицензът също така позволява транзакции, свързани с продажбата, доставката, съхранението или даряването на енергия, включително петрол и електричество, към или в С.. Той също така позволява лични трансфери и определени дейности, свързани с енергията, в подкрепа на усилията за възстановяване. След премахването на санкциите Катар обявява, че ще помогне за финансирането на 400-процентно увеличение на заплатите в публичния сектор, обещано от сирийското временно правителство. Няма данни по молбата за международна закрила на А. А. А. да е проведено производство за определянето на компетентната държава членка, която следва да разгледа молбата за международна закрила на жалбоподателя.

Предвид така изложеното по фактите, съдът формира следните правни изводи:

По молбата на жалбоподателя не е било образувано и съответно проведено производство по Регламент 604/2013 (Д. 3) – дъблинско производство, за определянето на компетентната да разгледа тази молба държава-членка, съобразно чл.67а, ал.2, т.1 ЗУБ. Преди да бъде издадено обжалваното решение, жалбоподателят не е представил писмени доказателства, от които може да се формира извод, че е компетентна друга държава членка да разгледа молбата му за международна закрила. Жалбоподателят е непълнолетен; по заявеното на проведеното интервю, че баща му е в А., не са събрани доказателства за това, дали друга държава-членка е компетентна да разгледа молбата за закрила, с оглед непълнолетието му. Следователно, интервюиращият орган е имал възможността да събере данни по въпроса за това дали следва да бъде издадено решение за образуване на производство за определянето на компетентната да разгледа молбата на жалбоподателя държава членка, на основание чл.67а, ал.2, т.1 ЗУБ.

Задължението за образуване на производство за определянето на компетентната държава-членка възниква на следните основания:

С процесното решение е разгледана молбата за международна закрила на жалбоподателя, която следва да се определи като молба по смисъла на чл.2, буква г) от Регламент 604/2013. С решението в съответствие с чл.10, параграф 2 от Директива 2013/32 решаващият орган първо е определил дали жалбоподателят отговаря на условията за статут на бежанец и след това - на условията за хуманитарен статут (субсидиарна закрила), като молбата е разгледана по същество.

По делото няма данни за приложението на изключващи критериите по регламента клаузи или основания. Не е издадено решение на основание чл. 3, параграф 1 от Регламент 604/2013/ЕС, от което да става ясно, че молбата за международна закрила, подадена от жалбоподателя, се разглежда от българската държава, която критериите, предвидени в глава III от Регламента сочат като компетентна държава членка. Същевременно, в националното право липсва разпоредба, която да дава право на ответника или на който и да е друг орган при ДАБ да разглежда молба за международна закрила, като дерогира клаузите на регламента, които посочват като компетентна друга държава членка, т.е. да прилага т.н. клауза за суверенитет, предвидена по чл.17, пар.1 от Регламента.

Към датата на молбата на жалбоподателя за международна закрила е в сила изменение на чл.67а ЗУБ, прието като част от законопроект за транспонирането на Директива 2013/32, в това число и предвиденото „ускорено разглеждане“ на такива молби. Първата алинея на чл.67а препраща към Регламент 604/2013/ЕС, но във втората алинея са предвидени изрични основания за образуване на производство, които са съответни само на задълженията на държава-членка по чл.18 от Регламента, а именно: при наличие на данни за компетентност на друга държава – членка (т.1). Основанието по т.2 е свързано само с незаконно пребиваващ на територията на страната чужденец - при сезиране от Министерството на вътрешните работи и от Държавна агенция "Национална сигурност" за незаконно пребиваващ на територията на Република България чужденец, неприложимо в случая.

При заявени данни по време на личното интервю, че бащата на непълнолетното лице се намира в друга държава-членка на ЕС - А., като не е извършена проверка и съответно издадено решение на основание чл.3, параграф 1 от Регламент 604/2013, е

допуснато нарушение на правото на ЕС, конкретно на този регламент.

Това е така, тъй като клаузата за дерогация на последната разпоредба, предвидена с чл.17, параграф 1 от същия регламент, не е приложима. В последната разпоредба изрично е посочено, че чрез дерогация на чл.3, параграф 1 всяка държава-членка може „да вземе решение да разгледа молбата за международна закрила.“ По делото няма данни за взето решение за дерогация на чл.3, параграф 1 от Регламента, такава правна възможност не е предвидена за никой орган на Държавната агенция за бежанците по националното право, т.е. клаузата за суверенитет по регламента, не се прилага от административния орган.

На основание чл.1 от регламента в приложното му поле попада всяка молба за международна закрила, подадена в една от държавите членки. Това обхваща и случая, когато отговорността не се поема от друга държава-членка, различна от тази, в която е подадена молбата. В чл.3, параграф 2, алинея втора от Регламента се предвижда случая, когато прехвърлянето на лицето към друга държава-членка не следва да бъде извършено по правни съображения, а чл. 20 от Регламента определя започването на процедурата общо, без да конкретизира конкретни възможни хипотези.

След като молбата на жалбоподателя попада в приложното поле на регламента и клауза за суверенитет не може да бъде приложена от административния орган, следва строго да бъде спазвана йерархията на критериите, установени в регламента, въз основа на които се определя компетентната да разгледа молбата държава.

В случая на основание чл.8, параграф 1 от Регламента, тъй като жалбоподателят е непридружен непълнолетен, компетентна държава-членка е тази, в която се намира член на семейството, брат или сестра на непридружения ненавършил пълнолетие, при условие, че това е във висшия интерес на детето. В случая има данни към датата на проведеното лично интервю, че бащата на непридружения непълнолетен се намира в А. и има предоставена международна закрила. Действително, оспорващият е заявил, че желае да остане в България, но такова негово право не е предвидено – за дерогация на разпоредбите на регламента за компетентната държава-членка да разгледа молбата му за международна закрила.

Без съмнение, най-добрият интерес на ненавършилото пълнолетие дете, е да се събере със семейството си, в случая с баща си, който се намира на територията на друга държава-членка и е с предоставена закрила по думите на непълнолетния и с който поддържа връзка. Посоченото изключва компетентността на българската държава да разгледа молбата за международна закрила на жалбоподателя. Данните по делото сочат, че е напълно възможно, компетентната държава по критериите на Регламента Д. да е А., които данни следва да бъдат проверени по реда, предвиден в регламента, съответно ангажирана отговорността за приемане на жалбоподателя в другата държава-членка по този ред.

Предвид на обстоятелството, че още по време на административното производство са заявени данни, че родителите на жалбоподателя – непридружен непълнолетен по смисъла на пар.1, т.6 от ЗУБ, се намират в друга държава-членка, което обстоятелство не е изяснено и взето предвид по какъвто и да е начин, то решението е постановено при допуснато съществено нарушение на чл. 75, ал.2 ЗУБ и чл. 35 и 36 АПК. Допуснато съществено нарушение на административно-производствените правила, обуславящо извод за недоказана компетентността на председателя на ДАБ да разгледа по същество молбата на жалбоподателя за международна закрила. Това е така, тъй като, както се посочи по-горе, този орган няма правомощие да дерогира критериите на Регламента за определяне на компетентната държава-членка да разгледа молба за международна закрила на непридружено непълнолетно лице, сред които и преценката за висшия или най-добрия интерес на детето. На основание чл.8, пар.1 от Регламент 604/2013, друга държава-членка е компетентна да разгледа молбата на жалбоподателя за международна закрила при положение, че баща му от 5 години е в А. и има предоставена международна закрила, т.е. бащата се намира се в друга държава-членка.

Данни за компетентност на друга-държава-членка са съществували по време на административното производство, заявеното от жалбоподателя по време на интервюто, че желае да остане в България и тук да събере семейството си, не съответства на негово право да избира компетентната държава членка. За да се приеме, че е доказана компетентността на българската държава да разгледа молба за международна закрила по отношение на непридружен непълнолетен, следва да е изключена всяка възможност за компетентността на друга държава-членка по регламента.

Съдът следва да обяви нищожността на процесното решение, като върне административната преписка на решаващ орган при ДАБ, който да образува производство по чл. 67а, ал.2, т.2 ЗУБ по молбата за международна закрила на жалбоподателя. Предвид на този изход на делото, съдът не следва да разглежда по същество въпроса за това дали са налице материалните предпоставки по чл.8 и чл.9 ЗУБ за предоставяне на международна закрила.

На основание изложеното и чл.172, ал.2 АПК вр. чл.91, чл.90, ал.3 от закона за убежището и бежанците, съдът

РЕШИ:

ОБЯВЯВА НИЩОЖНОСТТА на Решение № 12 576 от 03.12.2024г. на Председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски

съвет на Република България, с което е отказан статут на бежанец и хуманитарен статут на А. А. А., ЛНЧ [ЕГН], [дата на раждане] в С., гражданин на С., непридружен непълнолетен, представляван от адв. М. З., назначена с решение на Националното бюро за правна помощ.

ВРЪЩА административната преписка на интервюиращ орган при ДАБ за образуване на производство на основание чл.67а, ал.2, т.1 от Закона за убежището и бежанците - за определянето на компетентната държава членка, която да разгледа молба за международна закрила с вх. № ОК -13-1978/08.10.2024г. на РПЦ - С., подадена от А. А. А., ЛНЧ [ЕГН], [дата на раждане] в С., гражданин на С., и провеждане на производство за определяне на компетентната държава-членка да разгледа молбата.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховен административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му.

Съдия: